

Sångpostillan - Elfte söndagen efter Trefaldighet

Bidrag från Bengt Pleijel
2008-05-14
Senast uppdaterad 2020-08-16

Elfte söndagen efter Trefaldighet

Tro och liv

Tredje årgångens läsningar:
GT-text: Jesaja 1:10-17
Epistel: Jakobs brev 1:22-25
Evangelium: Matteus 23:1-12
Psaltarpsalm: 143:6-10

Dagens bön:

Evige Gud,
du som har all makt och som älskar oss mer än vi förtjänar,
omslut oss med din barmhärtighet,
så att vi inte endast ser din vilja
utan också tjänar dig.
Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre.
Amen.

Elfte söndagen efter Trefaldighet har som tema Tro och liv. I den tidigare evangelie-boken stod det: Äkta och falsk fromhet. Det är viktigt att tro och liv går ihop. Det är det som denna söndag vill hjälpa oss med. Det är inte så alldeles lätt, så vi behöver belysa hela den heliga Treenigheten om hjälp. I psalmen 10 möter vi Fadern och vi möter Jesus, Guds heliga lamm och vi möter Hjälparen, den helige Ande, som nu ställer alla himmelska resurser tillvårt förfogande så att vi hittar rätt i denna svåra fråga om tro och liv.

Predikans text: Matteus 23:1-12

Jesus talade till folket och sina lärjungar och sade: ”De skriftlärda och Fariseerna har satt sig på Moses stol. Gör därför allt vad de lär er och håll fast vid det, men handla inte som de gör, för de säger ett och gör ett annat.

De binder ihop tunga bördor och lägger dem på människornas axlar, men själva rör de inte ett finger för att rätta till dem.

Allt vad de företar sig gör de för att människorna skall lägga märke till dem. De skaffar sig breda böneremсор och stora manteltofsar. De tycker om att ha hedersplatsen på gästabuden och sitta främst i synagogan, och de vill bli hälsade på torgen och kallas rabbi av alla människor.

Men ni skall inte låta er kallas rabbi, ty en är er läromästare och ni är alla bröder. Ni skall inte kalla någon här på jorden för er fader, ty en är er fader, han som är i himlen. Inte heller skall ni låta er kallas lärare, ty en är er lärare, Kristus. Den som är störst bland er skall vara de andras tjänare. Den som upphöjer sig skall bli förödmjukad, och den som ödmjukar sig skall bli upphöjd.

Vi läser Psalm 10 vers 1.

Lov, ära och pris, dig, vår Fader och vän,
som alltid oss älskar och älskar oss än!
Halleluja, din är äran! Halleluja! Amen.
Halleluja, din är äran! Halleluja! Amen.

När man första gången läser dagens text känns det som om man leds in i en helt främmande värld. Vi träffar några som kallas skriftlärda och fariseer. Det verkar vara duktigt folk, som föraktar dom som inte är så bra som de. De gör det tungt för andra. De klär ut sig i underliga klädesplagg – mantlar med tofsar och annat konstigt. Och när vi ser på dem så suckar vi tacksamt: Tack, gode Gud, att vi inte är som dom!

Det enda vi kan känna igen oss i är att där finns en stol. En sådan har också vi. I kyrkan finns en fin stol – en predikstol. I den står prästen. Svenska Akademin har 18 stolar, vackra stolar där bara den smartaste eliten får sitta. Vi andra får se dem på TV. Men i vår kyrka och vårt församlingshem finns många bänkar och stolar där alla, som vill vara med, får plats. Inte bara eliten

utan också e´liten människa är välkommen.

Låt oss börja med stolen. Den kallas Moses stol. Den tycks vara tom just nu, så vi sätter oss i den. Det känns högtidligt. Där får man veta vad Mose sagt och sedan berätta det för andra. Jag som skriver detta har ofta suttit på Moses stol. Och jag har fått berätta för andra vad jag sett. En del av dessa pärlor är nedskrivna på <http://www.bibelskolan.com/>

Moses stol

Jag har tillsammans med Mose fått lyssna till skapelseberättelsens budskap. Där får vi stämma in skapelsens lovsångsjubel till Gud. När jag sjöng med i den sången upptäckte jag att de sex skapelsedagarna är som de sex strängarna på en gitarr. De sex strängarna vilar på klanglådan precis som de sex dagarna får sin vila i den sjunde. Klanglådan ger djup och mening åt strängarnas toner. Den sjunde dagen, Herrens dag, kan ge melodi åt hela arbetsveckan. Skapelseberättelsens glädje till oss är lika outtömlig som musiken i en gitarr (se Nyfikenhetsvandring nr 10).

På Moses stol får man lära sig mycket. Mose lärde mig att inte se buden som piskrapp utan som kärleksförklaringar. Här finns evangelium enligt Mose! (Se Nyfikenhetsvandring nr 61). Buden börjar med att berätta om Guds befrielsegärning: Jag är Herren din Gud som fört dig ut ur Egyptens land, ur träldomshuset. (2 Mos 20:1-2). Och sedan ger Gud de tio orden som är skyddsräcke åt det ömtåliga människolivet. Om Gud har räddat dig, så ska du nu va rädd om din nästa. Buden får du för att göra för din nästa. Mamma och pappa får det bra om du hedrar dem (bud 4). Du gör det lättare för människor att leva om du låter bli att döda dem (bud 5). Äktenskapet mår bra om du ger din partner en blomma ibland (bud 6). Grannen mår bra om du låter honom behålla smycken, dator och bil (bud 7) o.s.v. (Se Nyfikenhetsvandring nr 61).

Om du är tillsammans med Mose kan han berätta för dig spännande saker om hur det vara att leva som prins i Faraos palats, leva som herde i öknen och hur det var att vandra genom Röda Havet, då vattenmassorna stod som höga hus till höger och till vänster om honom.

Jesus har på vägen till Emmaus en bibelförklaring över Gamla Testamentet. Bland annat går han genom Moseböckerna. Efter den vandringen sa de som var med: Brann inte våra hjärtan, när han talade till oss på vägen, och utlade skrifterna för oss (Luk 24:32). Det kan tydligen hända spännande saker då vi läser om Mose!

Jag har fått följa Mose i hans böneliv och se hur han mognade och fördjupades i sin bön. Han fick leva i ett förtroligt förhållande till Gud. Han kan tala om Guds ljulighet (Psalt 90:17). Han hade erfarenheter av den Gud som alltid oss älskar och älskar oss än! och skulle kunnat stämma i psalmen 10 vers 1: Lov, ära och pris, dig, vår Fader och vän. Låt oss nu sjunga den versen tillsammans med Mose.

Vi läser Psalm 10 vers 2.

Lov, ära och pris, dig, Guds heliga Lamm,
som bar våra synder på korsträdets stam.
Halleluja, din är äran! Halleluja! Amen.
Halleluja, din är äran! Halleluja! Amen.

Jesus berättar om skriftlärde och fariseer. Vad var det för folk?

De skriftlärde var en yrkesgrupp. De hade fått en lång utbildning, inte bara i det vi kallar Gamla Testamentet utan de skulle också känna till och kunna tillämpa äldre utläggningar. Deras verksamhet var både religiös och juridisk. De fick inteta betalt som skriftlärda utan måste ha ett arbete vid sidan om. De skriftlärde hade ofta ett högt anseende. Han kallades ”rabbi” och hade rätt att bära en långoch vid mantel.

Fariseerna däremot var ett religiöst parti. Ordet farisé betyder ”avskild”. De hade avskilt sig från världen för att leva helt för Gud. Från början var det en väckelserörelse, som ville bevara den judiska kulturen ren och öka dess livskraft inom folket. De ville i minsta detalj förverkliga lagens krav. De var hängivna, pliktrogna, skötsamma. De var de allra bästa (Se De Himmelsrika, Matteus 5:19-20).

Jesus säger nu vi ska göra allt vad de lär oss och hålla fast vid det. Det är bra det de lär om vad Mose sagt. Men ändå gick det tydligen så snett för dem. Jesus är mycket skarp i sina omdömen om dem. De lever inte som de lär.

Kan det gå så också för oss? Låt oss se på den smala vägen genom livet. Där finns två diken. I ena diket finns ”värstingarna”. De promenerar omkring i geggamojans syndiga smuts längst ned i diket.

I det andra diket finns ”bästringarna”. De går inte på vägen utan på diketets sida. Det verkar kämpigt och krampigt att gå så där snett på dikeskanten. De aktar sig för att inte ramla ned i smutsen. Men de har också noggrann utsikt över vad som händer i diket på andra sidan vägen. De ojar sig över värstingarna som klafsar omkring där. Och de slänger då och då till d

några ordkilo förakt som gör det tungt för dem.

Paulus berättar i Rom 1:29-31 hur det kan gå när man föraktar Gud. Man blir en ”värsting”. Sådana här är de:

De är uppfyllda av allt slags orättfärdighet, elakhet, själviskhet och ondska, fulla av avund, blodtörst, stridslystnad, svek och illvilja. De skvallrar och baktalar. De föraktar Gud. De är fräcka, övermodiga och skrytsamma, uppfinningsrika i det onda, uppstudsiga mot sina föräldrar, tanklösa, trolösa, kärlekslösa, hjärtlösa.

När vi, ”bästingar”, suckat en stund över ”värstingarnas” uselheter, riktar Paulus strålkastarljuset mot oss och avslöjar oss. Läs Rom 2:1ff. Om du vågar! Efter en stund kommer han fram till Rom 3:10 där det står skrivet: Ingen rättfärdig finnes icke en enda- och 3:23 Alla har syndat och saknar rättfärdigheten från Gud.

Alltså: allt verkar helt kört för både ”värstingar” och ”bästingar”!

Men då berättar Paulus – med några andra ord – om hur Någon går på vägen. Det är han som är Vägen. Och han räcker en hand till ångerfulla värstingar och en hand till skamsna bästingar. Och så drar han upp dem på vägen. Och båda ser sårmärkena i handlederna. Men de ser något mer: De ser hur både ”bästingarnas” föraktsynder och värstingarna äckelsynder hamnar på korsträdets stam. Ser man det, går det inte att låta bli att börja halleluja och sjunga och jubla: Lov, ära och pris, dig, Guds heliga Lamm, som bar våra synder på korsträdets stam. Halleluja, din är äran! Halleluja! Amen. Halleluja, din är äran! Halleluja! Amen.

Vi läser Psalm 10 vers 3.

Lov, ära och pris, dig vår Hjälpare god,
som vittnar om Jesu försonande blod.
Halleluja, din är äran! Halleluja! Amen.
Halleluja, din är äran! Halleluja! Amen.

Vi har mött vår Fader och vän. Vi har mött Guds heliga Lamm. Nu finns det en till som dyker upp och börjar tala med oss, när vi tycker att allt är kört. Det är Hjälparen god, den helige Ande.

Vi undrar: Vad gör vi ”bästingar” för fel? Vi är ju snälla och rara och hyggliga och gör så gott vi kan och lite till. Vi är ju inte så dåliga som de där andra ...

Då berättar den helige Ande för oss om två män som båda gick i kyrkan för att be. Den ene ”bröstade sig” och talade om för Gud hur bra han var. JAG, JAG, JAG …

Den andre ”slog sig för sitt bröst” och talade om för Gud hur ledsen han var över hur dålig han var.

Och så får vi veta att JAG-människan tydligen var alldeles för tung. Äran drog honom nedåt. Grundbetydelsen av ordet qavod, ära, är tyngd. Äran är så tung att bara allsmäktige Gud orkar bära den. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande …

Om den andre, den lessne, får vi veta att hans bön nådde fram. Gud gjorde något med honom. Jesus säger att han gick hem rättfärdig. (Läs Lukas 18:9-14).

Vi behöver Hjälparen god för att bli goda.

Hjälparen god kan hjälpa oss att hitta rätt. Anden älskar att hjälpa oss att hitta ett bra riktmärke. Anden pekar på Jesus. Han vittnar om Jesu försonande blod. Det blodet renar från smuts och det helar våra sår. Vi har ofta många inre sår som vi fått under livet. De inre såren styr oss ofta, ger oss dåligt självförtroende, lurar oss att malla oss och märkla oss. Vi gör som det står i texten:

Allt vad de företar sig gör de för att människorna skall lägga märke till dem. Deskaffar sig breda böneremсор och stora manteltofsar. De tycker om att ha hedersplatsen på gästabuden och sitta främst i synagogan, och de vill bli hälsade på torgen och tycker om att få fina titlar.

Hjälparen god drar oss in i Jesu kraftfält. Han låter oss få möta Jesus, den sårade Helaren. Och han lär oss upptäcka att när vi vänder om och blir som barn blir vi det största vi kan bli. Jesus lär oss det himmelska räknesättet: Den som är störst bland er skall vara de andras tjänare. Den som upphöjer sig skall bli förödmjukad, och den som ödmjukar sig skall bli upphöjd.

När vi kommer längst ned kan vi inte se ned på någon eller förakta någon. Vår blick riktas uppåt. Ovanför alla människor vi möter vår Fader och vän. Där är Guds heliga Lamm. Där är Hjälparen god, den helige Ande. Vi får se på varje människa med himmelögon. Varje människa är ett möjligt helgon.

Du ordbrukare! LÄgg nu din vackra panna i djupa veck,
grubbla, tänk, reflektera över dessa frågor:

1. Vad är en skriftlärd? Vad är en farisé? Varför sitter de på Moses stol?
2. Vad lärde Mose om skapelsens glädje?
3. Hur kan man kalla Mose bud för evangelium enligt Mose?
4. Hur kunde Emmausvandrarerna få brinnande hjärtan av Jesu undervisning om Moses undervisning?
5. Hur beskriver Paulus ”dom där värstingarna”? ”oss bästingar”?
6. Varför behöver du, som är så bra, Jesus?

I Bibelskolans skattkammarekan du läsa om Skapelseberättelsens glädje
på Nyfikenhetsvandring nr 10 och evangelium enligt Mose
på Nyfikenhetsvandring nr 61